

Spis treści

Wstęp	7
Rozdział I. Przedmiot, specyfika i metoda badań	10
I.1. Specyfika procesów migracji z województwa opolskiego	10
I.2. Liczebność, rozmieszczenie i natężenie migracji ludności autochtonicznej w układzie przestrzennym województwa opolskiego	15
I.3. Dostępność danych do badań	21
I.4. Dobór metody i prób badawczych	25
Rozdział II. Formy zatrudnienia i migracji	33
II.1. Nierejestrowana emigracja definitywna – emigracja zawieszona	33
II.2. Formy zatrudnienia i migracji zarobkowej ludności autochtonicznej	38
II.3. Szacunek ilościowy poszczególnych form migracji ludności autochtonicznej – odniesienie wyników badań do populacji ludności autochtonicznej w województwie opolskim (ekstrapolacja)	51
II.4. Formy zatrudnienia i migracji zarobkowej ludności nieautochtonicznej	53
Rozdział III. Charakterystyka migrujących zarobkowo za granicę	59
III.1. Płeć, wiek, stan cywilny i rodzinny (posiadanie dzieci) respondentów a wybór formy zatrudnienia za granicą	59
III.2. Branże i kraje zatrudnienia	64
III.3. Zgodność kwalifikacji migrantów z pracą wykonywaną za granicą	72
III.4. Kierunki redystrybucji dochodów migrantów: konsumpcja, oszczędności i inwestycje	82
Rozdział IV. Wpływ migracji autochtonów na przestrzenne zróżnicowanie sytuacji na rynku pracy w województwie opolskim. Analiza porównawcza wybranych wskaźników i ich weryfikacja	86
IV.1. Podział województwa na obszary o różnej skali migracji zarobkowej	86
IV.2. Ludność w wieku produkcyjnym	88
IV.3. Bezrobocie	91

IV.4. Pracujący	99
IV.5. Aktywność gospodarcza	106

Rozdział V. Konsekwencje migracji w odniesieniu do rynku pracy i sytuacji gospodarczo-społecznej w województwie opolskim

112

V.1. Transfer i redystrybucja zarobków z zagranicy i ich wpływ na poziom życia w województwie	112
V.2. Wpływ migracji na poziom i rzeczywisty charakter bezrobocia	117
V.3. Migracyjna pułapka nierównowagi: wzrost dochodu i popytu a spadek zainteresowania pracą i aktywnością gospodarczą w województwie	125
V.4. Pozytywne i negatywne konsekwencje migracji według opinii badanej grupy migrujących	130

Rozdział VI. Motywy, determinanty i perspektywy migracji zarobkowych

134

VI.1. Motywy decydujące o podejmowaniu pracy za granicą	134
VI.2. Akceptowalne przez migrujących warunki płacowe za granicą	135
VI.3. Akceptowalne przez migrujących warunki płacowe w Polsce	140
VI.4. Rozpiętości pomiędzy akceptowalnymi przez migrujących płacami w kraju i za granicą a rzeczywistymi warunkami płacowymi w województwie opolskim	144
VI.5. Perspektywy migracji zarobkowych. Zagrożenie migracją stałą	149

Rozdział VII. Oczekiwania migrujących, problemy, wnioski i rekomendacje działań

156

VII.1. Zadania samorządowe i instytucjonalne w opinii migrujących	156
VII.2. Związane z migracją problemy a warunki zrównoważonego rozwoju regionalnego województwa	161
VII.3. Realne możliwości polityki regionalnej. Rekomendacja działań	166

Zakończenie

174

Literatura źródłowa

176

Aneks: Relacja z konferencji na temat wpływu procesów migracyjnych na rynek pracy i dysharmonię rozwoju województwa opolskiego

179